

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 11 hallituksen esityksestä eräiden Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksyttyjen yleissopimusten johdosta

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 22 päivästä marraskuuta 1988 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 224/1988 vp. ulkoasiainvaliokuntaan.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti sosiaalivaliokunta on antanut asiasta liitteenä olevan lausunnon.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Pertti Siiki sosiaali- ja terveysministeriöstä ja toimistopäällikkö Ilse Koli työvoimaministeriöstä.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Suomen ILO-neuvottelukunta on selvittänyt mahdollisuudet ratifioida eräitä Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksyttyjä sopimuksia. Eduskunta on jo aikaisemmin käsitellyt nämä sopimukset Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perussäännön 19 artiklan edellyttämällä tavalla ja todennut, ettei lainsäädäntö ja kansallinen käytäntö tuolloin vastannut sopimuksia siinä määrin, että ne olisi voitu ratifioida.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan seuraavien ILO:n yleiskokouksessa Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksyttyjen yleissopimusten hyväksymistä:

Yleissopimus n:o 47 vuodelta 1935 edellyttää 40 tunnin työviikon periaatteen tunnustamista siten sovellettuna, että työntekijän elintaso ei alene.

Yleissopimus n:o 88 vuodelta 1948 koskee työnvälityksen järjestelyjä. Sen mukaan jäsenvaltion tulee ylläpitää julkista ja maksutonta työnvälitystä, jonka tavoitteena on varmistaa paras mahdollinen työmarkkinajärjestely osana kansallista ohjelmaa, jonka tavoitteena on täystyöllisyyden turvaaminen ja tuotantovoimien kehittäminen. Sopimus sisältää lisäksi määräyksiä työnantajien ja työntekijöiden edustajien yhteistoiminnasta, työnvälityksen järjestämisestä, sen tehtävistä sekä henkilökunnasta ja toimintaperiaatteista.

Palkallisia vuosilomia koskevaa yleissopimusta n:o 132 vuodelta 1970 sovelletaan kaikkiin työntekijöihin merenkulkijoita lukuun ottamatta. Työntekijälle kuuluu vähintään kolmen viikon palkallinen vuosiloma vuoden palvelusajalta. Lyhyempi palvelusaika oikeuttaisi suhteellisesti vastaavasti lyhyempään palkalliseen vuosilomaan.

Merenkulkijain palkallista vuosilomaa koskee yleissopimus n:o 146 vuodelta 1976. Yleissopimuksen mukaan merenkulkijoiden palkallisen vuosiloman tulee vuoden palvelusajalta olla vähintään 30 päivää. Lyhyempi työssäoloaika oikeuttaa vastaavasti suhteellisesti lyhyempään palkalliseen vuosilomaan.

Sopimukset tulevat voimaan 12 kuukauden kuluttua ratifiointin rekisteröinnistä. Sopimuksen voi irtisanoa kymmenen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen kymmenvuotiskausittain. Yleissopimus n:o 88 edellyttää lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymistä koskevaa lakia, joka ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan kuin sopimus.

Hallituksen esityksen, sosiaalivaliokunnan lausunnon ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyviä ehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina sekä puoltaa niiden hyväksymistä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 22 päivänä kesäkuuta 1935 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen n:o 47, joka koskee työajan lyhentämistä 40 tuntiin viikossa,

että Eduskunta hyväksyisi San Franciscossa pidetyssä Kansainvälisessä työ-

konferenssissa 9 päivänä heinäkuuta 1948 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen n:o 88, joka koskee työväliytyksen järjestelyä,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 24 päivänä kesäkuuta 1970 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen n:o 132, joka koskee palkallista vuosilomaa, ja

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä

pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 29 päivänä lokakuuta 1976 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen n:o 146, joka koskee merenkulkijain palkallista vuosilomaa.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 3 päivänä maaliskuuta 1989

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Aaltonen, varapuheenjohtaja Melin ja jäsenet Ahde, Almgren, Kuuskoski-Vikatmaa, Mörttinen,

Paasilinna, Perho, Pystynen, Wahlström ja Virolainen sekä varajäsenet Helle, Järvenpää, Kääriäinen ja Laine.

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

17 päivänä helmikuuta 1989

Lausunto n:o 1

Ulkoasiainvaliokunnalle

Ulkoasiainvaliokunta on 29 päivänä marraskuuta 1988 pyytänyt eduskunnan päätöksen mukaisesti sosiaalivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 224/1988 vp. eräiden Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksyttyjen yleissopimusten johdosta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Pertti Siiki sosiaali- ja terveysministeriöstä, toimistopäällikkö Ilse Koli työvoimaministeriöstä, hallitusneuvos Raimo Kurki kauppa- ja teollisuusministeriöstä, lakimies Jorma Rusanen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä edustaen myös Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliittoa, varatuomari Jaakko Koskimies Suomen Työnantajain Keskusliitosta, oikeustieteen kandidaatti Martti Huttunen Liiketyönantajain Keskusliitosta, osastopäällikkö Henrik Lönnqvist Suomen Varustamoyhdistyksestä, puheenjohtaja Reijo Anttila Suomen Merimies-Unionista, toiminnanjohtaja Markus Sinisalo Suomen Laivanpäälystöliitosta ja toiminnanjohtaja Erkki Aurtova Suomen Konepäälystöliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan hyväksyttäväksi eräät Kansainvälisen Työjärjestön yleiskokouksessa Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksytyt yleissopimukset.

Yleissopimus n:o 47 vuodelta 1935 edellyttää 40 tunnin työviikon periaatteen tunnustamista siten sovellettuna, että työntekijän elintaso ei alene.

Yleissopimus n:o 88 vuodelta 1948 koskee työväliityksen järjestelyjä. Sen mukaan jäsenvaltion tulee ylläpitää julkista ja maksutonta työväliitystä, jonka tavoitteena on varmistaa paras mahdollinen työmarkkinajärjestely osana kansallista ohjelmaa, jonka tavoitteena on täystyöllisyyden turvaaminen ja tuotantovoimien kehittäminen.

Sopimus sisältää lisäksi määräyksiä työnantajien ja työntekijöiden edustajien yhteistoiminnasta, työväliityksen järjestämisestä, sen tehtävistä sekä henkilökunnasta ja toimintaperiaatteista.

Palkallisia vuosilomia koskevaa yleissopimusta n:o 132 vuodelta 1970 sovelletaan kaikkiin työntekijöihin merenkulkijoita lukuunottamatta. Työntekijälle kuuluu vähintään kolmen viikon palkallinen vuosiloma vuoden palvelusajalta. Lyhyempi palvelusaika oikeuttaisi suhteellisesti vastaavasti lyhyempään palkalliseen vuosilomaan.

Merenkulkijain palkallista vuosilomaa koskee yleissopimus n:o 146 vuodelta 1976. Yleissopimuksen mukaan merenkulkijoiden palkallisen vuosiloman tulee vuoden palvelusajalta olla vähintään 30 päivää. Lyhyempi työssäoloaika oikeuttaa vastaavasti suhteellisesti lyhyempään palkalliseen vuosilomaan.

Sopimukset tulevat voimaan 12 kuukauden kuluttua ratifioinnin rekisteröinnistä. Sopimuksen voi irtisanoa kymmenen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen kymmenvuotiskausittain. Yleissopimus n:o 88 edellyttää lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymistä koskevaa lakia, joka ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan kuin sopimus.

Sosiaalivaliokunta kiinnittää huomiota mahdollisiin ongelmiin ja ristiriitoihin, joita syntyy, kun työelämää koskevia kansainvälisiä säännöksiä käsitellään toisaalta Kansainvälisessä Työjärjestössä ja toisaalta Euroopan Neuvostossa. Kun lisäksi Suomen tilanteeseen vaikuttavat Euroopan Yhteisöjen ratkaisut, tulee tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin Suomea koskevien työelämän kansallisten ja kansainvälisten säädösten aseman selvittämiseksi.

Hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaalivaliokunta kunnioittavasti lausuntoon esittää,

että hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset hyväksyttäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinari, varapuheenjohtaja Louvo, jäsenet Alaharja, Alaranta, Kankaanniemi, Koistinen,

Kärhä, P. Leppänen, Nordman, Paavilainen, Rantanen, Rinne ja Törnqvist sekä varajäsenet Hurskainen-Leppänen ja J. Roos.
